

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohle:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.
Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiuni.

Învitare de abonament

la

„TRIBUNA“.

**Cu 1 Iulie v. 1896 încep
noue abonamente lunare, cuar-
tale, semestrale și anuale.****Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expediție
a foii.****Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, oare începe cu prima și
se termină cu ultima lunii, după
stilul vechiu.**Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.**Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.****Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fașile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna” până
acum.**

Administrațiunea.

Partea lor de merit.

Ieri am constatat un fapt, care se
impune cu toată puterea unui adevăr:
în rezistența noastră contra elementului
maghiar, reprezentat de pătura sa con-
ducătoare, poate că de mult am fi dat
îndărăt și-am fi devenit susceptibili la o
acțiune de disoluție națională, dacă n'am
fi avut în chiar elementul maghiar un
factor puternic, care să ne fie încheagă
și solidar.

Și într-adevăr. Veacuri după vea-
curi poporul nostru a trăit pe locurile
acestea, dar' a fost totdeauna lovit, bat-
jocorit, ofensat. El a suportat sarcinile
cele mai grele și a făcut sacrificiile cele
mai mari pentru conservarea statului și
pentru întărirea lui. Ear' răsplata? Numai
asuprirea, numai lovituri, numai ocări.

Era firesc lucru, ca acest popor ne-
dreptățit să se simtă condus la ideea
unei solidarități tacite. Victimele își dau
totdeauna mâna bucurios, — și nimic
nu ne leagă mai mult și mai strins pe
unii de alții decât nenorocirile comune.

O luptă continuă a fost viața acestui
popor bun și îndelung răbdător, — o
luptă când contra dușmanilor din afară,
când contra celor din lăuntru.

Și lupta ne leagă, ne unește. Amintirea
gloriilor împreună reputeate, ca și amintirea
înfrângerilor și durerilor pe care împreună
le plângem, ne face mai mult decât ori-ce
să ne simțim frați.

În mic ca și în mare privit lucrul,
el se prezintă ca un adevăr, pe care nu-
mai acei-ce nu s'au gândit un moment
la procesul ce se petrece într'un suflet
omenesc în astfel de impregiurări nu-l
va înțelege.

Dacă „oláh“-ul n'ar fi fost consi-
derat ca o vită bună să muncască și
să facă roditoare câmpurile în timpuri
de pace, și ca carne bună de dat pradă
tunului în timp de război, — cât de
schimbate ar fi lucrurile astăzi!

Dacă „oláh“-ul n'ar fi fost considerat
ca un animal bun de exploatat și ca un
obiect de batjocură din partea celor cari
traiau pe urmele muncii sale, și dacă 'i-s'ar
fi recunoscut gloria atâtor lupte, la care
el a avut partea leului, — astăzi n'ar
fi ce este.

Bun de fire, Românul nu 'i-s'ar fi
împetrit inima; el ar fi văzut că drep-
tatea există și pentru el, ca pentru toți;
el ar fi văzut numai frați în cei cu cari
trăia împreună; el ar fi considerat pe
Maghiari ca pe niște tovarăși de zile
bune ca și de zile rele...

Și dacă Maghiarii ar fi fost într-a-
devăr un element mai tare și mai res-
istent, ei ar fi avut o influență disolvantă
asupra națiunii noastre; în tot cazul un
amestec, o fusiune a acestor două națiuni
ar fi fost inevitabilă, — un amestec din
care numai noi am fi pierdut, de oare-ce
ne-am fi desvoltat în altă direcție și în
alt spirit decât milioanele de frați ai
noștri din alte părți, trăiți și desvoltați
în alt sens și sub alte influențe.

Dar' nu! Norocul nostru a făcut ca
Maghiarii să fie brutali față de noi în
toate timpurile; să ne exploateze ca pe
niște vite în vremuri de muncă liniștită,
fără a ne lăsa nici un sprigin și nici un
punct de razim; și să ne pue în fruntea
șirurilor în timpuri de restriște, fără a
ne recunoaște meritul și gloria.

Exploatat și batjocorit întotdeauna
și în tot chipul, Românul a înțeles că

vină lui cea mare e aceea de a fi „Ro-
mân”; dar' cu atât mai mult el s'a ali-
pit la limba, la legea și la naționalitatea
lui, cu atât mai mult el s'a simțit în-
demnat a iubi cu îndărătnicie și patimă
însuși obiectul suferințelor sale.

Să nu se pară un paradox acela că
de multe-ori iubim obiectul suferințelor
noastre; faptul e o simplă problemă de
psihologie, pe care filosofi și psicho-
logii cei mai mari ai veacului o recunosc
și o ventilează în scrierile lor.

Și astfel se explică de ce națiunea
noastră, după veacuri și veacuri de sufe-
rințe și de umilire, a rămas atât de com-
pactă și atât de neștirbită, încât pe ori-ce
chartă putem trage cu ușurință linii de
demarcație între regiunile românești și
cele neromânești.

E bine înțeles, că și puterea de re-
sistență înăscută în noi întră aci ca un
factor hotărîtor; dar' ar fi să închidem
ochii asupra adevărului, când am tăgă-
dă importanța celui de al doilea factor,
cărui datorim solidaritatea noastră na-
țională efectivă, și care factor e brutalita-
tea Maghiarilor față de noi.

Dar' de ce să stabilim acest adevăr
cu probe și argumente culese din alte
vremuri?

Cele-ce se întimplă acum, sub ochii
noștri, nu sînt probe tot atât de edifi-
cătoare?

Când am fost noi mai solidari, de-
cât atunci când am fost loviți de dușma-
nul comun?

Sfătoși cum sîntem de felul nostru
și dedați ce căutam cu lupa distincțiile
mititeluțe care ne separă, în loc de a ne
opri asupra sentimentelor și intereselor
mari care ne unesc, poate-că de mult
am fi început a ne măcina puterile, — do-
ritori fiecare de a ne arăta mai cu cap,
mai mari diplomați și mai profunzi cu-
noscători de oameni și de lucruri.

Dar' atunci totdeauna au intervenit
Maghiarii, ca niște ângeri salvatori, —
singurul cas, când putem numi și pe Ma-
ghiar „ânger!” — și au căutat să ne
lovească, ear' lovindu-ne ne-au chemat la
sentimentul celei mai înalte datorii, —
la sentimentul solidarității naționale.

Să ne aducem aminte, aceasta s'a întem-
plat ori de câte-ori firele acestei solidarități
erau într-o câva relaxate de neînțelege-
rile noastre intestinale; Maghiarii, cu duș-
mănia lor nestăpânită, ne-au făcut gratuit
serviciul amical de a stringe și de
a încorda aceste fire ale solidarității
noastre.

Și e lesne de înțeles, că așa tre-
buia să se întemple. Care Român nu

va simți mahnire și revoltă sufletească,
aflând despre noua condamnare a mem-
brilor comitetului național, despre nouele
processe de presă, despre oprirea confe-
renței naționale, despre atrocitățile gen-
darmerești, ca cele dela Mehadica, etc.?

În solidaritatea noastră Maghiarii au
avut totdeauna partea lor de merit, —
și trebuie să le-o recunoaștem.

Aceasta e atât de adevărat și atât de
mult în sentimentul comun al tuturor,
încât un amic al nostru, doritor să vadă,
cât mai strînsă și cât mai indisolubilă
această solidaritate, spunea mai deunăzi,
în glumă, un mare adevăr și anume, că
ar dori să vadă pe Maghiari făcînd ceva
și mai revoltător în contra noastră, după
toate câte le-au făcut până acum, doar'
vor ajunge să ne unească, să ne înfră-
țească și să ne solidarizeze din nou.

Se vede că noi numai așa ne miș-
căm, — când ne mișcă ei!

Congresul didactic millenar. După
activitate de o săptămână congresul didactic
millenar s'a tuchis alături. Toată activi-
tatea lui a mers pe coarda ce a atins-o în
prima zi, la deschidere, Beöthy Zsolt, pe
coarda sovinișmului. Astăzi începem publi-
carea unui raport despre acest congres, re-
levând mai ales punctele ce ne privesc din
considerații naționale. Se va vedea din acest
raport, cum congresul din chestiune a fost
mai mult millenar, decât didactic.

Germanii în contra milleniului.
În zilele trecute a apărut în München o bro-
șură de 12 coale tipar, edită de profesorul
Heinrich Wastian, intitulată: *Ungarns Tau-
sendjahrung in deutschem Lichte. Eine Fest-
schrift zur Millenniumsfeier von H. Wastian.*
Verlag von J. F. Seemann in München,
1896.

Această voluminoasă broșură este un
fel de album millenar al Germanilor, menit
a desvîli tendințele Maghiarilor de a cu-
tropi și submina toate elementele nemaghiare
din patrie și îndeosebi pe Germani.

„Cartea aceasta — zice autorul în pre-
față — este o armă onestă germană în con-
tra sovinișmului fără margini, contra predo-
minării maghiarismului pe deplin jidovit, care
suprimă cu forța brută și fără ori-ce con-
știință pe toți nemaghiarii și îndeosebi pe
Germanii ce locuiesc în Ungaria. Este nedemn
de poporul cel mare german a privi indife-
rent, cât de apăsător este în regatul ungar pro-
priul nostru trup și sânge, a privi, cum se
răsplătește în țeara veche a Goților cultura

de multe veacuri a elementului german prin
insulte și bătaie de joc“.

Autorul percurge în liniamente generale
istoria Maghiarilor și arată, că stелеle condu-
cătoare ale acestui popor au fost sovinișmul
orb și grandomania. „Să se știe — zice au-
torul la început, — că faptele grandomaniei
și ale tirăniei maghiare sînt introduse cu multă
îngrijire și conștiințiositate în cartea de pă-
cate a Maghiarilor și că a sosit timpul potri-
vii, ca chiar acum când ei s'erbează cu mult
sgomot și belșug milleniul lor, să fie demascate
acele fapte, ear' lor (Maghiarilor) să li-se re-
voace în memorie beneficiile Germanilor, dar'
totodată și grațitudinea și conștiința ma-
ghiară“.

În numerii viitori ai foii vom reproduce
pasagele mai marcante din această prețioasă
și prima carte antimillenară, care conține
plastice argumente în contra amețitorilor iu-
bilanți, ear' pentru noi este de o valoare in-
contestabilă.

Meetingul din Paris.

— În contra milleniului. —

Din Paris primim următorul înveseli-
tor apel:

„Tinerimea română din Paris în
unire cu cea sârbă și ceho-slovacă, a for-
mat o asociațiune de protestare în con-
tra milleniului dela Budapesta și tenden-
țelor manifestate de Unguri cu această
ocasiune.

În scopul acesta, se va ține un
meeting de protestare în ziua de Săm-
bătă 11 Iulie (29 Iunie) în sala
Wagram (Avenue Wagram 39) sub pre-
sidiul dlui Flourens, deputat și fost
ministru al afacerilor străine.

Tinerimea română, face un caldu-
ros apel la patriotismul neamului româ-
nesc, rugându-l să binevoiască să ne dea
concursul moral, trimițându-ne cât mai
numeroase telegrame de adesiune pentru
ziua meetingului.

GRUPUL ROMÂN

din

„COMITETUL CELOR TREI NAȚIONALITĂȚI“.
DUMITRESCU M. EREMIJA-POPA.
GHICA IOAN. MIHAILESCU CONST.
OCASEANU GH. POPOVICI-HATZEG.
TEODORESCU I.

Astfel știrea ce am dat-o câte-va
zile înainte, se adeverește. Deja mâine,
când cetitorii vor avea acest număr în
mână, meetingul se va ține. Ceea-ce se
cere dela noi acum e, să ne dovedim so-
lidari cu frații din Paris și să ne expri-
măm aderența prin câte-o telegramă.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Moș Neagu.

Ca fața îngropată 'n mâni,
Pe-o glie veștedă, uscată,
Moș Neagu șede lângă drum —
De chinuri fruntea îi brezdată; —
În giuru-'i toate par'că nu-s'...

El șede trist pe gânduri dus...
Și rînd pe rînd trecuții ani
Prin gândul lui 'i-se strecoară...
El vede casa de sub deal
Și drumul alb, cum alb coboară
Din jos de capul satului:
E vechiul drum al dorului.

De câte-ori nu 'l-a bătut
Din întemplerie num'asa,
Ear de 'ntâlnea pe mândra Ană
Doar' vina el nu o purta.
Și ochii ei dacă-'i plăceau
Era, că prea frumoși erau.

S'au îndrăgît... și s'au avut
Tot dragi laolaltă până când
Căzu la pat s'ermana Ană,
Ear' bietul om privia plîngînd
Cum rînd pe rînd viața pierie
Cum moartea 'ncet prinosu-'i cere.

Ea se sfîrșî sub ochii lui
Și răzimată de-alui brațe,
Dar' lui 'i-se părea și-acum

C'o are încă tot în viață,
Și ca nebun, el sta perdut
De-afîndul zile trist și mut.

Și luni trecut-au rînd pe rînd
Și anii mers-au înainte,
Cu ei crescî și Mitru mare,
Frumos și vesel și cuminte;
Și nu era în satul lui
Flăcău, ca Mitru Neagului!

Dar' pizmuitu-'i-au ficiorul
Și domnii cei dela domnie,
Căci într-o zi de dimineață
'I-au spus că-'l duc la cătănie;
Și vești erau dinspre Vidin
Că Turcii toți în țeară vin.

Și 'i-au pornit la bălăie
Ficiorul... Singur sta bătrînul
Tot așteptînd, că azi sau mâine
Să-'i vie dorul, și la sînu
De tată ear' să-'l țină strîns,
Plîngînd al revederii plîns.

Și-abia tîrziu mai prinse veste
Dela Nechită dorobanț:
Că cel dintăiu a fost în luptă
La Grivița... că jos în șanț
Căzuse Mitru de pe fort,
Lovit de gloanțe — și că-'i mort!

Și buimăcit stătea bătrînul,
Și aiurînd, lovit de soarte,
Și nu putea nici să priceapă
Că Mitru fu ajuns de moarte;
Și suspina bătrînul Neag
Ear' lacrimile-'i curg șireag.

Și ca mușcat de șerpi sărise
În sus acuma, și trudit
Pașia încet-încet bătrînul
Pe drumul alb și colbit;
Și nici să spună n'avea cui
Durerea sufletului lui.

Străin pe locul țerii sale,
El se știa nenorocit,
Căci doar' nimic nu-'i mai rămase
Din toate câte-a fost iubit,
Pustiu era bordeiul seu,
Golit de birul mult și greu!

Perdut în gândurile-'i triste
Cu ochii ațîntiți în gol,
Trecea, stîrnind în urmă-'i colbul...
Și oamenilor, dînd ocol.
Și suspina cu glas slăbit:
„Așa sărac și prăpădit!“

Dar' când ajunse sus pe deal
'Naintea crucii din hotare,
El își opri truditul pas
Cu gând creștin de fchinare,
Și la Stăpînul tuturor
Se fchină de două-ori.

Și se simți mai ușurat
De a durerilor povare,
Privind la cerul albastru,
Senin și fără de hotare.
„O!“ zise, „sînt așa bogat:
Mai am un suflet — și-'i curat!“

Enea P. Bota.

Pictura bisericească la noi.

În nrul de ieri al „Tribunei“ dl prof.
Octavian Smigelschi atrage printr'un inserat
la pag. 4-a atențiunea publicului românesc la
starea, în care se găsesc bisericile noastre cu
privire la pictură. Eată un fapt la care me-
rită să ne oprim cu gândul, pe un moment
măcar.

În punctul acesta, ca în multe altele
ale culturii noastre, se vede evident lupta
orientalismului nostru cu direcțiunea occiden-
tală ce am primit în multe ramuri ale vieții
noastre, o luptă care continuă a se face, în-
cetul cu încetul, pe neobservate, ca ori-ce
altă luptă culturală.

Adăpați la izvoarele culturii apusene
noi Români, cel puțin pătura cultă, primim
cu oare-care ironie la pictura-zugrăveală ce o
găsim ici-colo prin bisericile mai vechi. Așa
ni-s'a desvoltat gustul estetic, încât intrînd
în câte o biserică nu arare-ori, în loc de sen-
timente de pietate și gânduri senine, religi-
oase, înălțate, ni-se impun niște reflexiuni
estetice, cari în cele mai multe cazuri sfîr-
șesc prin o concluziune nu favorabilă măie-
strului, care a zugrăvit locașul sfînt, în care
ne găsim.

Obișnuinți de prin galerii, de prin revis-
te, de prin biserici catolice cu picturi de ale
lui Rafael, Michel Angelo și altor mîiestri,
vechi și noi ai școlii occidentale, cum am mai
și puté privi fără oare-care reflexiuni, cel
puțin ironice la icoanele, ce le găsim în bise-
ricile noastre? După-ce am văzut „Madone“

care așa de admirabil concentrează expresi-
unea fecioriei, castității sfînte cu cea a ma-
ternității, a iubirii de mamă, cum se mai
poți privi fără oare-care resentiment la o
„maică precistă“ din bisericile noastre, care
nu exprimă nimic din toate acestea, ba nici
nu e o icoană, ci un simbol.

Resentimentul acesta în contra zugrăvi-
turilor pocite de pe la Nicula, Laz și alte
fabrici rustice este general și se lățește și
în popor din zi în zi tot mai mult.

Care este urmarea?

Urmarea e de o parte, că oamenii încep
a procura icoane mai cu gust, mai artistice,
dar' străine de bisericile noastre, de stilul
lor și de tot spiritul formelor în care se
îmbracă religiunea creștină în Orient. Ce
bizar e apoi amestecul ce se face în câte o
biserică, unde icoane vechi și noue stau una
lângă alta!

Dar' mai este o urmare a schimbării,
sau mai bine zis, a civilizării gustului nostru
estetic. Și asta doar e și mai rea.

În timpurile mai nouă a dispărut cu
total ornamentarea din bisericile noastre; pă-
reții, lipsiți cu totul de ornamente plastice,
în loc de a le acoperi golăteala cu icoane
sau cel puțin cu ornamente polichrome, se
văruiesc alb ca la calvini.

La acestia lucrul încai își are înțelesul:
așa li-o prescrie religiunea lor; dară la noi
nu știm, oare-cum ar demănda una ca asta.

Ba încă ce e mai revoltător, apostoli
acestor vederi scălățate au pretenții de a fi
conduși de considerații estetice. Vezi Doamne,

Pentru-ca să nu întârziem, lucrul acesta trebuie făcut imediat.

Precum apare din apel meetingul va fi presădit de dl *Flourens*, fost ministru, cunoscut Românilor pentru declarațiunile sale date în favoarea noastră în „*Vocile latine*”, și la alte ocazii.

Vor participa la meeting nu numai Românii, ci și Sârbii, Slovacii și Boemii.

„*Videlo*” din Belgrad, organul oficial al guvernului sârbesc, publicând apelul de mai sus, zice că, meetingul acesta e laudabil și el va avea aprobarea întregii lumi culte, excepționând Ungaria. Apoi își exprimă nădejdea, că nu numai Sârbii din regat, ci și ceilalți din toate părțile vor manifesta în ziua meetingului simpatia lor.

Congresul didactic millenar.

De câteva zile obiectul de preocupare al ziarelor din Budapesta este congresul didactic millenar. Cum prin școală vor stăpânitorii de azi să-și realizeze fantastică „idee de stat”, ei s-au pus cu toții în giurul acestui congres, așa că privitorului i se pare că are a face cu o anchetă emisă de ministru ear' nu cu un congres de oameni liberi.

Șovinismul cel mai exclusivist resună din toate acțiunile și manifestațiunile lui. Toți pașii lui sunt atacuri împotriva existenței și cultului noastre naționale.

De aceea ținem, ca în următoarele să dăm o iconă fidelă a celor petrecute în acest congres, pe lângă care se grupează toate societățile didactice maghiare, prezentându-ne astfel toate nuanțele șovinismului dominant.

I.

Congresul didactic s'a deschis cum am anunțat la 2 Iulie. La deschidere s'a distins Beüthy Zsolt, care a numit „noi cuceriitori” pe dascălii maghiari. Congresul și-a ales de președinte pe Gustav Heinrich, prof. universitar. După împărțirea secțiunilor, în ziua primă n'a fost altceva de remarcă, decât că învățătorii jidani din țeară s'au prezentat în corpore la ministrul de culte. Ei li-a laudat activitatea patriotică; ei i-au prezentat monografia școalelor jidane, scrisă din ocazia milleniului.

*

Ziua a doua, 3 Iulie, a fost rezervată guvernului. A vorbit ministrul cultelor și fostul secretar de stat Berzevicy Albert.

În cuvântarea sa de salut, ministrul *Wlassics* a zis cam următoarele:

„Nu numai legătura oficială, dar și suvenirul trecutului, ca fost profesor și leagă intim, de cei adunați în congres. Vă salut pentru multe probleme, cari vi le-ați propus la desbatere. Nicăiri reformele nu trebuie făcute mai cu cumpănire, ca și pe terenul instrucțiunii. Dela ele atrăgă soarta națiunii.

Două sfaturi voiu să vă dau. La sfaturile d-voastră să nu vă puneți pe punctul de vedere al abstracțiunii, ci să intrați în cadrele politice practice a instrucțiunii.

Apoi înaintea ochilor să nu țineți numai succesele universale, așa zicând cosmopolite ale pedagogiei, ci asupra lor să puneți *marele punct de vedere național*.

„D-voastră știuteți dascălii Ungariei (vrea să zică: Maghiariei. Red. „Trib.”) Toate

ce mai lucru estetic, a-ți purta privirea peste cele pustii plictisitoare și nimic să nu ați, decât golitate și încă golitate de o albeață așa de intensă, încât mai că nu-ți sar ochii de durere fizică, dacă cumva albeața de oarecând nu s'a prefăcut într'un câmp cenușiu în urma fumului de făclii de ceară.

Alt motiv pentru scusarea lipsei de ornamentică, zici unii, e sărăcia poporului. Ei, d'apoi nu este indispensabil, a umple biserica cu toți sfînșii din amândouă testamentele împreună cu celele îngerești, cu raii și cu iad cu tot. Sînt destule vre-o câteva icoane figurale, ear' restul ornamentației geometrice și vegetale, plante, flori etc. numai să fie compusă cu plan și cu cunoștință de cauză. Ear' așa ceva nu costă milioane, ci ori-ce biserică chiar dela sate poate să și-o procure cu o cheltuială modestă.

Astfel eugotau bătrânii. Ori-cât de săraci, ei își înfrumșeau bisericile cu icoane.

Adesea aflăm chiar și prin biserici dela sate icoane de acățat (incuadrate) și picturi de părete, rămase din timpuri mai vechi, cu o soliditate extraordinară lucrute de măiestrii din țeară. Ei, se pricepe de sine, erau oameni fără școală și cultură înaltă, dar erau neinfluențați încă de spirit străin și necorupți de tendința modernă după „*billige Effect hascheriei*”.

Aceste picturi adevărate, că numai sînt copii mai mult sau mai puțin fidele ale unor originale clasice; însă totuși au păstrat un cînat oare-care din frumuseța stilului oriental

nisuițele d-voastre trebuie să ținăsească la clădirea astorfel de instituții, cari se fac, ca generațiunea înarmată cu toate armele probate ale științei și culturi să ese din școală pîtrunsă în treagă de ideea de stat maghiar și vocația sa națională în luptele mari ale vieții. (Aplauze și „să trăiască!”)

În sfîrșit laudă pe dascăli și zice, că întreg milleniul să pleacă cu recunoștință în fața lor.

*

După ministrul de instrucție a urmat fostul secretar al aceluiași minister, *Berzevicy Albert*. El a ținut o disertație despre problemele instrucțiunii în Ungaria, cu deosebită atențiune la punctul de vedere național.

În instrucțiunea publică — zicea el — numai atunci putem introduce spirit național (directe maghiar. Red. „Trib.”), dacă toți învățătorii vor fi pîtrunși de simțul național, de conștiința menirii noastre.

Propune revisiunea legii despre școalele populare, în direcțiunea, ca să se asigure statului împedecarea mai cu succesa a machinațiunilor contrare statului, statificarea preparanților. Preparanții cari nu stau la înălțimea nivelului modern, mai bine să faceteze, sau statul să le ajute în schimbul unei înfrîmări corăspunzătoare asupra aplicării și amovării puterilor didactice.

Cualificațiunea învățătorilor trebuie concredută unor comisiuni de stat.

În scopul acesta propune următoarea soluțiune:

„Legea despre școalele populare trebuie revizuită întreagă; prin revisiunea aceasta cualificațiunea învățătorilor trebuie predată comisiunilor de stat; organizarea și metodelor preparanților trebuie reformat cerințelor moderne și controlul statului trebuie făcut mai eficace și în școalele neajutate de stat din punctul de vedere al asigurării activității în direcțiunea patriotică a școalelor, fără jignirea conlucrării confesiunilor și comunelor”.

Adecă așa, cum au făcut cu școalele grănițerești: confesiunile să le susțină, statul să le dirigă.

Școalele medii trebuie reformate pe baza școalei unitare. Pentru universități trebuie o lege; academiile de drept trebuie reduse, o a treia universitate ar trebui făcută.

La fiecare universitate ar trebui să fie pentru ori-care confesiune câte o facultate teologică, în scopul ca fiecare candidat de preot să poată studia la universitatea statului și să învețe ungurește.

Disertațiunea și-o încheie astfel:

„Instrucțiunea noastră poate fi națională și unitară numai prin spiritul profesorilor. Prin reformarea preparanților, cum am propus-o, am pute face mult spre acest scop, mai ales prin aceea, că pe fitorii profesori, dascăli, îi vom provede nu numai cu cunoștință și praxă pedagogică, ci aducându-i în mai strînsă legătură cu instituțiunile statului ne vom nisa a face din fiecare câte un apostol al ideii de stat și al simțului național”.

Astfel a decurs prima sedință publică.

Cronică politică.

Plecarea lui Agliardi.

Primarul Vienei, *Strobach*, a fost în vizită la cardinalul *Agliardi*. La plecarea nuntului din gara de Vest, se aflau prezenți ambasadorii Franceiei, Spaniei și Turciei.

al originalilor, — Adevărat, că chiar între astfel de picturi aflăm și schimonosuri de figuri omenești, cari nouă oamenilor moderni, cari nu mai sîntem așa de naivi ca strămoșii noștri, — numai evlavie și simțăminte religioase nu ne însușă. — Însă totodată întâlnim și figuri de o frumuseță monumentală, pline de putere impunătoare și de o maiestate divină — figuri ce corăspund spiritului și pompei mărețe ce desfășură serviciul divin oriental. — Aceste tipuri deja vulgarizate ar fi păcat a le înlocui cu atele de un spirit străin. Nici în alte privințe nu sîntem așă înțelegători. Avem în biserici și mănăstirile din regatul român un stil național de arhitectură și ornamentație eclesiască, de renume european.

Până avem deci spre pildă în mănăstirea de Argeș, un mărgăritar de zidire și ornamentație fără păreche, care poate servi de model și directivă în de ale stilului bisericesc, oare nu ar fi păcat a rupe cu tradițiile acestora, și a imita fără lipsă pe străini, ba chiar a importa produse străine, cari de loc nu corăspund stilului bisericii noastre. Aceste icoane — dacă luăm lucrul mai strict — sînt cel puțin tot așa de străine de ritul nostru, ca și când la liturgie în loc de „Mărire Ție Doamne” am cânta un choral protestant, sau în loc de sînta orientală preotului ar îmbrăca o dalmatică latinăscă.

Ar fi deci timpul suprem, ca și în privința asta să ajungem la vederi mai sănătoase și să punem mai mult preț pe înfrumșetarea bisericilor noastre.

Viena și Balcanii.

Ambasadorul austro-ungar, baronul *Schiessl* a fost chemat la Viena de contele *Goluchowsky* spre a referi despre cele petrecute cu ocazia vizitei principelui din Montenegro în Belgrad.

Baronul *Schiessl* va merge și la Ischl spre a referi personal împăratului.

Primarul Lembergului.

Crisa în privința alegerii primarului e potolită, în urma influenței personale a contelei *Baden*, care se află în apropiere de Lemberg în castelul *Bask*; cei doi reprezentanți ai partidelor adversare profesorul *Pientok* și *Mochnański*, și-au retras candidaturile și s'a ales cu mare majoritate Doctorul *Malachowski* de primar.

Oficieri germani în China.

Sforțările viceregelui *Li-Hung-Ciang* de a înduplica pe colonelul prusian *Laebert* să între în serviciul chinez au și avut rezultatul așteptat. La toamnă pleacă *Liebert* împreună cu alți 50 oficieri germani în China, spre a organiza armata chineză după modelul celei germane.

Din Creta.

Din *Santorin* se anunță, că Cretensii răsculați au comunicat consulului grecesc din *Canea*, că sînt decisi a institui un regim provisor și a cere Porții și puterilor o autonomie asemenea celei din *Samos*.

Dacă Poarta refuză această cerere, atunci regimul provisor, în capul căruia va fi *Hadschi Michalis Iannaris*, va declara uniunea cu Grecia.

Baratieri.

Generalul *Baratieri* sosește în Triest de unde va merge la Trient. Rudele și amicii lui se tem însă, că la sosirea lui în portul Brindisi ar pute primi din partea ministrului de răboiu ordinul de a veni la Roma.

Răpirea dreptului electoral.

Din *Toracul-mic*, o mare comună curat românească în mînosul șes al *Torontalului* primim următoarea scrisoare:

Toracul-mic, în 6 Iulie n. 1896.

Cea mai nouă apucătură liberală.

Azi împreună cu mai mulți frunzași din comună prezentându-ne în cancelaria comună am cerut lista alegătorilor de deputați dietali compusă pe anul 1897. Ne-am scărbit văzînd cu cîtă lipsă de bunăcuviință s'a purces la conscrierea alegătorilor din comuna noastră. Din 180 alegători îndreptățiți, abia 73 sînt suscepti, ear' din acestia la 17 alegători nr. casii e schimbat. Astfel din 180 alegători abia vor dispune de vot nedisponibil 56 (zi cincizeci și șase). E ată o nouă apucătură liberală.

Deși noi Românii din întreagă țeara sîntem în pasivitate față de scandalosele alegeri de deputați dietali, totuși datorî sîntem a ne apăra dreptul garantat în legile țerii. Ca să se vadă cu cîtă lipsă de bunăcuviință s'a compus lista din chestiune, servească datele următoare:

Dintre cei 107 alegători eliminați din listă sînt, subscrisul preot și toți trei înv-

Dar' înfrumșetarea trebuie să se facă corect, în conformitate și cu spiritul bisericii noastre și cu gustul dezvoltat al nostru: ea trebuie să fie orientată ca stil, dar' și artistică, ca execuțiune.

Eată scopul ce și-l-a propus dl prof. O. Szmigelschi, când s'a hotărî a-și oferi publicului românesc serviciile sale.

Domnul Szmigelschi are și pregătirea recerută la a atare operă și praxă îndestulătoare. Absolvent al academiei de pictură din Budapesta, dl Szmigelschi s'a distins deja ca elev al acelei academii. Dintre lucrările sale mai cunoscute între Români amintesc portretul marelui episcop *Inocențiu Micu Klein*, portret care se găsește în refectoriul cel mare al seminarului teologic din Blaj; apoi portretul regretatului profesor *Ioan Popescu*, care se află în sala festivă a societății „*Andreu Șaguna*” a clericilor din Sibiu. Mai multe acuarele de ale dînsului se pot vedea în galeria *Bruckenthal* din Sibiu.

Cât pentru pictura bisericăscă dl Szmigelschi a făcut studii speciale în stilul bizantin și românesc. A studiat nu numai opurile științifice de ramura aceasta, dar' a vizitat și mănăstirile românești din regat. Acum chiar, de vre-o zece zile, pictorul nostru a întreprins o călătorie de studiu în Italia. Va sta mai mult timp în *Veneția* (biserica *San-Marco* e în stil bizantin) și în *Ravenna* (pentru biserica *San-Vitale*).

țătorii (vicenotarul substituit fără nici o avere are vot). 4 aleg.

Posed minimul censului prescrie de

lege de 1/4 sesiune 36 "

Peste una sesiune posed 11 "

Dela 1/4 sesiune până la una sesiune

posed 56 "

Eliminați de toți: 107 aleg.

Acestia toți au plătit darea din anul trecut, și atribuție eliminarea lor din listă obrăzniciei organelor, cari au compus numita listă de o parte, și immoralului sistem decăzut de guvernare de altă parte.

Blăstămul nostru și disprețul lumii culte le fie răsplata pentru dripirea și răpirea drepturilor noastre cetățenești, pe cari ale știrbi, fiind puterea în mîna lor, ni-le pot; noi însă nu vom înceta de a le reclama nici-odată.

La timpul seu vom da publicității rezultatul apelațiunilor noastre. Până acum în tot anul sub diferite pretexte ni-s'au respins recursurile. Nici acum n'avem speranță să ni-se facă dreptate, căci când e vorba de binele lor, sînt cu liberalismul tot pe buze, însă când e vorba de drepturile altora, cu deosebire ale Românilor, atunci sînt cei mai nerușinați despoți!

În numele celor nedreptățiți:

V. Petrovici,

preot.

Această procedură a stăpînitorilor nu e „cea mai nouă”, ci o veche apucătură liberală, aceea de a despoia pe alegători de drepturile lor cetățenești. De aceea de nou facem atenți pe alegătorii români să-și reclameze dreptul, și să nu lase a se trece așa ușor peste o astfel de jăfuire. *Volenti non fit injuria*.

Dela Ligă.

(Scandale peste scandale).

Răsvrățiți dela Ligă voesc pe semne să paralizeze cu ori-ce preț activitatea noului comitet al Ligei, folosindu-se fără nici un scrupul de cele mai nedemne mijloace.

În 8 Iulie n. au înmanuat proprietarului imobilului, în care e localul instituției următoarea somațiune:

Domnul meu!

Mai mulți domni s'au introdus în localul ce eu l-am închiriat dela d-ta în virtutea unui contract ce expiră la 26 Octomvrie a. c., au luat cheile și dețin localul fără nici un drept.

De mai multe-ori voind „să continuu lucrările pentru cari am închiriat localul”, am fost de fapt în imposibilitate de a usa de dreptul meu, găsind ușile localului închise. Dacă, domnul meu, mă adresez d-tale, cauza este că d-ta ești proprietarul care trebuie să-mi asiguri usul imobilului, și pentru-că d-ta de fapt ești „în complicitate” cu acești domni, de oare-ce „le-ai închiriat imobilul” sub forma „unei prelungiri” consemnate pe contractul încheiat între d-ta și mine; așa fiind, te somez ca în 24 de ore să-mi pui la dispoziție localul cu cheile cuvenite. În cas de tăcere din parte-ve sau în cas de răspuns nesatisfăcător, vă previu că voi închiria eu alt local până la 26 Octomvrie a. c. în conținut d-voastră și vă voi intenta un proces pentru-ca pe lângă aceasta să fiți condamnați la daunele ce-mi cautați.

Primiți etc...

S. Perșețeanu-Bușeu,

18 str. Manea Brutaru.

Proprietarul imobilului — scrie „Epoca” — a lămurit foarte bine diferendul, răspunzînd în modul următor:

Domnule!

La somațiunea d-voastră mă grăbesc a vă răspunde, că închiriindu-ve apartamentul din strada Nouă nr. 6, în calitate de casar al Ligei culturale a Românilor, sînt obligat ca ori-ce proprietar închirietor a asigura conform legii, folosința lucrului închiriat.

În cazul de față comitetul central al Ligei continuă a se folosi de contractul de închiriere, conform stipulațiunilor zisului contract.

Așa fiind nu văd în ce nu „mi-am îndeplinit obligațiunile și întrucât aș fi răspunzător față de d-voastră, care personal îmi faceți somațiunea la care răspund cele mai sus arătate.

Kibrick.

REVISTA PRESEI.

„*Gazeta Transilvaniei*” (nr. 142) trachează în prim-articolul: *Catolicii unguri și naționalitățile*” despre congresul didactic catolic din Budapesta, arătînd că de egoist combat catolicii guvernului în chestia desființării școalelor confesionale, apărându-și numai școalele lor și atrăgînd atenția guvernului la nimicirea școalelor naționalităților. Spre ilustarea acestui articol arată între altele următorul psagi din „*Alkotmány*”:

„Nu la prefacerea școalelor catolice în școale de stat să se gîndească guvernul, ci să transforme în școale de stat școalele acelor confesiuni, cari sînt dușmanii ideii de stat și ai iubirii de patrie și pe al căror drapel este înscrisă ca deviza trădarea de patrie”.

La sfîrșit „*Gazeta*” se întreabă: cum rămîne cu comuniunea, ce o fac de atîta timp

acum episcopii noștri români uniți cu episcopatul catolic unguresc?”

„*Dreptatea*” (nr. 142) răspunde la locul prim articolului nostru: „*Solidaritate și acțiune*” (nr. 139), voind să ne „clarifice”, de oare-ce n'am fi înțeles solidaritatea propusă de ea. Articolul se mărginește a expune numai părerile confrăților dela „*Dreptatea*”, privitoare la cuvîntul „acțiune”, sub care ei nu înțeleg „fapte mișcătoare, tumultuoase, întreprinderi, demonstrațiuni, pașiri publice”, — după-cum susține, că înțelegem noi, — ci o activitate „prudentă, serioasă, matură” crezînd, că „pasivitatea, abstenența politică, organizarea și consolidarea noastră proprie internă” e foarte multă activitate. Atunci „lumea și adversarii noștri politici ar trebui să ne recunoască de o corporațiune națională încheiată, ar trebui să ne respecte, însăbda noastră ar impune respect și stimă în toate părțile”.

Ilustrarea acestor păreri o promite „*Dreptatea*” pentru numărul viitor.

Presa străină

despre

stările monarhiei noastre.

Ziarul „*Le Nord*”, dela începutul anului curent devenit cotidian, publică în unul din numerii sei din urmă un articol de fond intitulat: „*Un chaos politic*”, în care expune stările politice în cele două jumătăți ale monarhiei.

„*Národní Listy*” din Praga, comentînd articolul din „*Le Nord*” scrie la rîndul seu, în numărul dela 8 c. un articol de fond sub titlul: „*Simptome ciudate*”. Se plînge mai înainte de mai multe abuzuri de ale autorităților cisleithane, sîvîrșite contra naționalităților negermane și apreciîndu-le continuu:

Nu ne putem închipui nenorocire mai mare pentru această monarhie, decât ca în străinătate să se ivească despre ea păreri de acestea: că bunul plac al unora, că împregiurarea de a aparține naționalității germane, acordă privilegiu, a se ridica peste legile în vigoare, a le nesocoti ba chiar a lucra de-a dreptul contra lor. Astfel de simptome sînt și au fost întotdeauna semne caracteristice de slăbiciune ale respectivului stat, au fost împregiurări, cari deșteptau ambițiunea altor state.

Să nu uităm, că în ceea cealaltă jumătate a monarhiei, în Transleithania, încă de multă așă s'au întocmit stările, încât au devenit identice cu starea în care se află naționalitățile scoase afară din cadrul legii, că maghiarismul dominant de acolo demult s'a lăpădat de ori-și-ce considerațiune față cu celelalte naționalități.

Chiar și dacă n'ar fi așa de gingașe și nelămurite, precum în realitate sînt, raporturile internaționale, încă ar da multe de gîndit împregiurarea, dacă în monarhia austro-ungară, egala îndreptățire politică și națională, ar deveni vorbă deșeuată, dacă vieța reală ar sta doadă despre contrarul principiilor stabilite prin legi.

Foile din străinătate înregistrează tocmai acum niște știri, că în Ungaria aderenți de ai guvernului „sparg în mod volnice: adunările arangiate de aderenți ai opoziției, ba încă ce e mai mult, la adunarea dela *Vacvár* câteva persoane au fost rănite mortal, prin turburări de ordine guvernamentali.

Nu este oare pericolul iminent, că la auzul astorfel de întemplări, vor naște în străinătate despre monarhia noastră și de sepe ordinea de drept în ea *păreri analoge cu acelea, care domnesc despre vecinul nostru în Sud-Ostul Europei?*” (Turcia. Red. „Trib.”)

Întru dovedirea acestei aserțiuni, ziarul cel-tîner aminteste de mai multe foi și pe urmă citează ori resumează unele pasage din „*Le Nord*”, precum urmează:

„Puterea monarhiei austriace stă în armonia, care ar trebui să domnească peste popoarele ei. Cum se credem însă în o asemenea armonie, vîzînd, că minoritatea maghiară în Ungaria impune cu sfa limba sa, majorității celorlalte popoare, ear' în Cisleithania cade în program: învîrjirea reciprocă a națiunilor?”

Vorbînd apoi de Ungaria — zice „*N. Listy*” — și de rolul ce-l reprezintă în politica internațională, ziarul parisian spune, că acolo se îngrămădese nouri mari, prevestind furtună. Majoritatea popoarelor, zece milioane de cetățeni ai statului, nu este de loc reprezentată în parlamentul ungăr și scoasă cu desvîrșire afară din vieța publică. Și totuși există în Ungaria teritorii întinse, unde populațiunea nu înțelege o boabă din limba maghiară, și unde totul se conduce numai în această limbă. Ce ar zice lumea, dacă can-

toanelor elvețiene li-s'ar impune o singură limbă. În Ungaria, legea naționalităților din 1868 e cu desăvârșire călcată în picioare, și temnițele se umplu cu frunzișe de ai naționalităților. Așa se pare, ca și când cercurile hotărâtoare n'ar avea încredere decât în Maghiari (vorbește tot încă „Le Nord” prin „N. Lisy”), fiindcă singuri ei numai n'au conștientizat încă în granițele monarhiei. E însă lucrul în vedere, că Maghiarii sânt răsini foarte slab în statul cu 40 milioane locuitori, astfel încât Ungaria actuală nu este forța, ci cea mai mare slăbiciune a monarhiei austro-ungare. Hotărât, că Maghiarii slăbesc în launtru statul austro-ungar și îl compromit în afară. Ei sânt așadar elementul care primejduește pacea generală.

Dacă Austro-Ungaria vrea să se consacre pe deplin numai muncii și lucrării pacifice, precum a fost declarat nu de mult din parte autorizată (Goluchowski. R. „Trib.”), atunci și Maghiarii trebuie să țină seamă de această muncă, căci altminterea monarhia se expune pericolului, că va resimți lovituri reflectate produse prin politica maghiară. Și în Austro-Ungaria stările launtrice stau în legătură strânsă cu raporturile din afară. În Europa apuseană e obiceiul a se zice *noblesse oblige*, adică: nobilimea (aristocrația) impune și datorințe, în Răsărit însă înrădăcirea este ceea ce impune legaminte. E timp potrivit de a o spune, pentru-ca nimeni să nu stea nedumerit în această privință. *Atențiunea opiniei publice a Europei se va ocupa mai mult decât ori-când de aceste lupte naționale*.

Până aci ziarul ceh a reproduș din foaia parisiană și acum urmează el însuși:

„Ne-am dat silință să arătăm în cuvinte și expresiuni cât se poate de moderate — căci în original ele sânt mult mai aspre — unele din părțile, care deja acum se dau pe față cu scop de a atrage atențiunea, până e vreme, asupra necesității, ca cel puțin prin acele mijloace, pe care le oferă legile păzitorilor ordinii publice, să se intervină în stările înfruntătoare pretutindeni, unde dispăre și a disparut în mod îngrijitor simțul pentru drepturile cetățenilor, întrucât se folosesc de ele cetățenii negermani și nemaghiari, în membrii acestor popoare.”

După unele aprecieri asupra devisei: *divide et impera*, foaia cehică încheie:

„Unde începe a eși la iveală un astfel de terorism, acolo răsar și înepăturile sfârșitului propriei puteri publice; și aceasta este prevestirea anarhiei în sensul cel mai rău al cuvântului.”

ÎNVEȚĂTORII BĂNĂȚENI.

„Reuniunea învețătorilor dela școalele confesionale greco-orientale române din tractele protopresbiterale Timișoara, Lipova, Bănat-Comloș și Belinț, exmte următoarea

Convocare.

Conform dispozițiunii venerabilului consistor aradan dtdo 22 Maiu a. c., Nr. 2652, convocăm adunarea generală a „Reuniunii învețătorilor dela școalele conf. gr.-or. române din tractele prototerrale Timișoara, Lipova, Bănat-Comloș și Belinț”, pe 8/20 August a. c., în biserica gr.-or. română din Fabricul Timișoarei, pre lângă următoarea

Programă.

1. La 8 ore a. m. asistarea în corpore la chemarea Duhului sfânt.
2. La 9 ore a. m. deschiderea adunării prin presidiu.
3. Apelul nominal.
4. Raportul presidial și al cassarului.
5. Votarea proiectului de statute, conform ordinului înaltului minister dtdo 27 Martie a. c. nr. 9265.

Revocăm în memorie confrăților colegi îndatoririle cari li-se impun prin regulamente și dispozițiuni în vigoare față de acest corp didactic menit a promova cauza culturii și propriile lor interese, apelăm în special la conștiința demnității lor, și a datorinței lor sacre de a răspunde cu o însuflețire deamăna apelului nostru; îndeosebi acum când este pusă la ordine reactivarea acestei reuniuni pe nouă baze.

Apelăm la sprigulul on. inteligențe, on. preoți, on. domni protopopi, deputați ai sinodului eparchial și congregual, bărbați de biserică, rugându-i să urmeze onorificei invitații de a participa la adunare, și a nu ne lipsi de sprigulul lor, fiindcă se ne convingem și cu acea ocaziune prin fapte, cari sânt bărbații cu dor de cultură pentru neamul lor.

Bănat-Comloș, în Iunie st. v. 1896.

Iuliu Vura. Valeriu Ghildzanu,
presid. not.

Pățania lui Zsilinszky.

Atât în foaia de alaltă-seară cât și în cea de ieri dimineață, „P. Lloyd” publică corespondențe „particulare” despre cele întâmplate în satul slovacesc *Detva*; ear' articolul de fond al celei de ieri ia drept basă pățania lui Zsilinszky, și atribuind-o „machinațiunilor” partidului popular (!), scrie în mod obicuit jidovesc contra întreg clerului catolic, ba atacă pe ascuns, chiar pe însuși Vaszary.

De oare-ce afacerea de sigur va avea urmări interesante, reproducem deocamdată unele lucruri din acele corespondențe.

Secretarul de stat, scrie Ovreiașul din *Detva*, la sosirea lui aci, a fost primit de un cârd de copii și femei îmbătate, afățate, cu lărmuiri și sbierături. Zarva deveni așa de amenințătoare, încât Zsilinszky, urmând statul protopretorului Lenstoch a părăsit locul cu cei-ce-l însoțeau. Abia o vîzută aceasta mulțimea fanatizată și afățată a poporului de rînd, se abătă asupra celor-ce plecau o grindină de petri cum se cade, căci toate femeile aduseră petri în șorțurile lor. Numai repezeliilor cailor se poate mulțumi, că dl Zsilinszky a scăpat teafăr. Soții lui, protopretorul Lenstoch, medicul cercual Kristoffy, redactorul Nádossy, precum și alții, au fost ajunși frumusele de ploaia de petri. Un țeran a fost rănit mortal; unii teatralist călători, care din întâmplare trecea pe acolo, i-a fost zdrobit piciorul; și alte răniri sânt încă de înregistrat.

Și „Országgyűlési Értesítő” are o corespondență din apropiata scaldă *Raief*, de sigur și asta dela vre-un Ovreiaș, căci eată ce zice:

„Precum e constatat acum, grindina de petri care urma după secretarul de stat, este un atentat eșit din parohia catolică, la ordinea partidului popular. Pe când bărbații amețiți de beutură, dădeau năvală asupra antistiei comunale, unde oferindu-și vicia pentru credința catolică, demonștrau în contra limbii ungare (!) și contra școlii de stat, femeile bete injurau guvernul în modul cel mai mârșav.”

Apoi povestește fuga lui Zsilinszky. Într-ă treia corespondență, din *Zvolen*, se spune:

„Acum e stabilit, că demonstrațiunea a fost pregătită și poporul harangat spre acest scop. Protopretorul Lenstoch a făcut imediat raport ministrului de interne, și ieri a făcut denunțare la judecătoria cercuală de aici. Pentru investigarea afacerii, săptămîna viitoare se va duce la *Detva*, pe opt zile, un judecător. De oare-ce mai multe sute de persoane va trebui să fie ascultate. Caracteristic este, cea-ce a zis ieri în casină, preutul de aici *Tmák*, anume, că își propusese să ferească pe secretarul de stat de a veni la *Detva*, dar' că apoi earăși își uitase.”

CRONICĂ

Sibiu, 10 Iulie n. 1896.

Din cauza sfinției sîrbătore de mîne, numărul proxim al foi noastre va apăre numai Luni seara.

Cum a fost decorat Agliardi!

„Budapester Tagblatt” arată, că decorarea lui Agliardi cu ordul Sfîntului Ștefan s'a întîmplat în modul următor: „Decorarea a urmat la propunerea lui Goluchowski, Guvernul maghiar peste tot n'a fost consultat. Baronul Bánffy și ministrii maghiari au aflat despre decorare numai după-ce descriptul preafalt de conferire sosise deja dela Majestatea Sa și și atunci au aflat ei numai dela un Maghiar, care stătea aproape de ministerul comun”. Alături de „Budapester Tagblatt” vîd și alte foi opoziționale în modul conferirii ordului un nou eșec al lui Bánffy, o retragere față de guvernul austriac și un bobărnac aplicat lui de către Agliardi.

Din România.

„Monitorul Oficial” din 9 Iulie n. publică decretul regal prin care se acordă: Un concediu de 3 săptămîni dlui ministru Dim. Sturdza; un concediu de 4 săptămîni dl-ori ministrilor G. D. Palladi și P. Poni; și un concediu de 6 săptămîni dlui ministru general Budișteanu. Interimurile au fost împărțite în modul următor: D. Atanase Stolojanu a luat interimul președinției consiliului de ministri și a ministerului cultelor și instrucțiunii publice; dl G. Cantacuzino interimul ministerului afacerilor străine și al ministerului de domenii; și dl G. I. Stoicescu interimul ministerului de război. Au rămas deci în țeară trei ministri cu următoarele încredințări: Dl At. Stolojanu cu președinția consiliului, ministerul de interne și ministerul instrucțiunii publice. Dl G. Cantacuzino cu ministerul finanelor, al afacerilor străine și al domeniilor. Dl G. I. Stoicescu cu ministerul lucrărilor publice, al justiției și al războiului.

Cînd știu Maghiarii românește?

Cînd e vorba să ne ceară bani sau să ne invite la expoziția millenară. Avem înaintea apei românești, prin care se cere dela Români bani pentru o biserică votivă întru amintirea clironomului răposat Rudolf și — sînt invitați la expoziția millenară. Fără de a căuta să pricepem legătura dintre aceste două lucruri, dăm începutul și sfîrșitul acestui interesant apel, tipărit în Budapesta, într-o limbă românească corectă. Eată-l:

Cătră credincioșii români gr.-catolici! Cînd Alțeta Sa Rudolf, clironomul nostru preaiubit a murit așa de neașteptat, am decia, ca să zidim o biserică votivă, drept expiațiune pentru moartea lui cea dureroasă. În această biserică să se înalțe rugăciunile noastre cătră Domnul, ca El să depărteze în viitor toate

loviturile de acest fel dela preafalta Casă domnitoare.

Lubiților creștini! Spre acest scop nobil cerem dela d-voastră foarte puțin, și nici aceasta nu cerem nerăspălit dela d-voastră. (Aici se enumeră favorurile, ce se dau la expoziția millenară, apoi continuă):

Cunoaștem poporul român gr.-cat. și știm, că nici-cînd n'a detras banii sei dela scopuri așa de nobile și bine plătute lui Dumnezeu.

Veniți și cercetați expozițiunea noastră etnografică toți cei-ce sînteți în stare să veniți la expozițiunea din Budapesta. Din banii strîși vom zidi în curînd biserica votivă „Rudolf”, spre bucuria marelui Rege și a înaltei Case domnitoare.

Dumnezeu va răsplăti fiecare crucer dat din bunăvoință.

În numele comitetului pentru edificarea bisericii votive „Rudolf”:

Const. Stuster, Dr. Alexandru Wekerle, președini.

Dr. Adalbert Breznay, Antoniu Ribényi, președini ai comisiunii executive.

Ludovic Czizlay, Maxim-Gesztesy, notari referenți.

Ducele de Orleans în Ungaria.

Foile parisiene anunță, că ducele Filip de Orleans va sosi în curînd în țeara noastră, pentru cumpărarea unor avari din Nordul Ungariei. Mai înainte însă, se va opri în Viena, unde se va fidața cu Archiducesa Maria-Dorothea, fiica Archiducelui Iosif.

Voci rusești în contra milleniului.

Din incidentul congresului jurnaliștilor din Budapesta, la care participanți străini au venit pe cheltuielile guvernului maghiar, foșia rusească „Sviet” din Petersburg scrie următoarele: „Guvernul maghiar face tot posibilul pentru-ca să trimbițeze succesele și aptitudinile Maghiarilor în lumea întreagă. Jurnaliștii din toate țările, prin urmare și din Rusia, au fost invitați a veni pe speșele guvernului maghiar la Budapesta. Ce dorință bolnăvicioasă, a auzi despre sine vre-un cuvînt bun din partea unor oameni, a căror viață politică conține o serie de dureri și chinuri a popoarelor nemaghiare din Ungaria. În Ungaria întreagă, în România și în Sîrbia etc. se publică și pronunță proteste și acuse în contra Maghiarilor și cînd colo ei convoacă pe jurnaliști, ca acestia să le cînte imnuri de laudă.”

— Cea mai renumită foaie rusească „Nowoje Wremia” regretă, că peste tot s'au dus jurnaliștii ruși la Budapesta și crede, că aceasta ar fi fost imposibil, dacă toți publiciștii ruși ar fi fost membrii unei reuniuni. — „Moskewskie Wjedomosti” constată, că între cei-ce au peregrinat la Budapesta în calitate de jurnaliști au fost foarte mulți, cari nici idee nu aveau de jurnalistică.

Ovrei în casa magnaților.

„D. Volksblatt” anunță după informațiile lui „Zsidó Híradó”, că la proximele nouă numiri de membri în casa magnaților din Budapesta, vor fi numiți și mai mulți inși aparținători „națiunii recipiate”. Se vor lua adecă dispozițiuni, ca și comunele bisericesti ovreiești să fie reprezentate în casa magnaților prin păstorii lor sufletești, prin rabineri. „Volksblatt” crede pe-cuvînt această știre. — Frumos viitor tab'ou ni-se mai desfășură înaintea ochilor: lângă venerabilii magnați Zichy, Brankovici, Miron, Mihályi etc... va ședea pericunatul Itzig... Bravo ție Iudapalestina!

Înmulțirea Ovrelor la universitățile din Austria.

O foale antisemită din Viena constată pe baza unei statistice, că dintre ascultătorii dela universitățile din Austria sînt cu totul: Germani 46.8 procente, ear' Ovrei 16.9 procente din numărul total. Considerînd raportul ce există între unii și alții ca locuitori ai Austriei rezultă, că Ovrei au în proporțiune de trei-ori atîția universitari ca Germanii. — La această constatare foaia antisemită observă: „Sînt oare Ovrei mai iubitori de cultură decât alte popoare? Nu, dar' astăzi studiul universitar nu este decât o chestiune de părale!” Eată un mare adevăr!

Lobanov în Franța.

Ministrul de externe al Rusiei, prințul Lobanov are intențiunea de-a merge la băi de mare în Franța și va petrece cu această ocaziune cîteva zile în Paris.

Soldații italieni.

Ziarul militar „Esercito” publică, că din 9820 de albi, cari au luat parte la luptă în Abba-Carima, nu s'au întors decât 4792, inclusiv cei 8 ofițeri și 195 de soldați liberați din captivitate de către generalul *Baldissera*. Lipsesc deci 5588 de oameni; dintre acestia au fost înmormîntați 3079; rîmân dar' 2509, cari sînt sau prizonieri ai negusului sau au perit și nu s'au găsit încă cadavrele.

Preoții germani în contra duului.

Preoții protestanți germani din districtul Lauenburg au ținut în săptămîna aceasta o conferență în chestiunea înmormîntării celor căzuți în duel și au adus cu acest prilegiu următorul conclud: „Duelantul, care cade lovit s'au împușcat de adversarul seu, trece din viața aceasta într-un moment în care s'a împotrivit cuvîntului lui Dzeu și poruncii a cîincia d-zești Prin fapta sa s'a depărtat de biserică și de comunitatea creștinească, moare fără cîință și fără mărturisirea păcatelor sale și prin urmare nu poate fi înmormîntat de către biserică ca unul care aparține acestei instituțiuni”. Astfel deci toți aceia cari au murit în duel fără a avea timp de a-și mărturisit păcatele nu vor fi înmormîntați cu preoți.

Velociped nou.

Mult și cu drag exploatatul sport velocipedist a primit un nou avînt și acum nu prin vre-un American sau Englez, ci prin un Spaniol numit Don Ramon Barca, care a inventat de curînd un admira-

bil velociped — pe apă. Acest velociped pe apă seamănă mult cu cele „terestre”, cu bicicletele noastre pneumatice, decât că mai are afară de eele două roate încă două vîșle mari de tînichea și o cîrmă pentru ținerea balanșului. Se mîna ca și celelalte din „șea” cu ajutorul unor pedale cari stau prin lanțuri în legătură cu roatele. Întreaga jucărie are o greutate de 45¹/₂ chilogramme și are o celeritate de 11 kilometri într-o oră. „Brems!”

Li-Hung-Tschang în Viena.

Din Viena se scrie: După invitația mai multor industriali de aci, viceregele Li-Hung-Tschang a anunțat venirea lui la Viena pe începutul lui August, cu scopul de a visita mai multe fabrici, între cari fabrica de arme din Steyr.

Holera în Egipt.

Știri din ce în ce mai fioroase sosesc despre zgornicul oaspe. Din Cairo se vestește, cu datul de 9 Iulie n., că până în acel moment au obvenit 9000 de casuri de holera, dintre cari 8000 mortuare.

Mărginenilor nostri le atragem atențiunea la inseratul (pag. a IV-a) „Prăvălia Benedek”.

Articoli economici.

Pentru a promova cultura economică în poporul nostru printr-o publicistică bună din ramura agriculturii și a economiei peste tot, redacțiunea ziarului nostru scrie următorul

Concurs.

Se scrie concurs public cu terminul de 10 August 1896 pentru cele mai bune studii și cei mai buni articoli, teme din agricultură și economie peste tot, cu următoarele premii:

I Un abonament liber pe 1 an la „Tribuna”.

II Un abonament liber pe 1/2 an la „Tribuna”.

III. Primii 25 numerii din „Biblioteca pentru toți”.

IV Un abonament liber pe 1 an la „Foaia Poporului”.

La concurs se primesc articoli mai lungi (studii) și mai scurți, scriși românește, cari vor tracta teme actuale, interesante de pe terenul economic cu privire la poporul nostru.

Articolii despre teme industriale, comerciale încă se admit la concurs.

Lucrările trimise la concurs până la terminul prefîrt, scrise legibil, cu numele autorului într-un plic sigilat provîzuit cu o devisă, vor fi censurate de o comisiune de bărbați competenți. Premiile se vor decerne lucrărilor absolut bune. Articollii premiați vor fi publicați de redacțiunea ziarului „Tribuna”, cum va afla ea de bine.

Sibiu, la 10 Iulie 1896.

Redacțiunea „Tribunei”.

Mai nou.

Telegrama lui Lueger.

Praga, 9 Iulie n. Jurnalele partidului „deutch-national” din Boemia reproduc telegrama trimisă de Lueger la antisemiții venezi ce se aflau la expoziția din Berlin și o discută în mod ironic și desprețuitor. Eată textul acestei telegrame:

„Fîind reținut aci prin obligațiunile funcțiunii mele, salut pe această cale pe camarazii din Berlin cu cordialitate și doresc compatrioților mei să se amuzeze cît mai bine în Berlin și să revie sănătoși la Viena.”

Zina lui Huss.

Praga, 9 Iulie n. La o sîrbare ținută cu ocaziunea aniversării arderii lui Huss, s'a luat o rezoluțiune prin care se cere, ca comisiunea municipală să-și exercite influența spre a dobîndi, ca în loc de sîrbarea lui Iohannis la 16 Maiu, să se introducă 6 Iulie ca o sîrbare națională pentru toată Boemia.

Reforma armatei.

Roma, 9 Iulie n. Ieri s'a ținut un consiliu de ministri, spre a discuta dacă proiectul reformei armatei ar trebui prezentat camerei imediat, sau dacă ar fi de preferit a amîna desbaterile pentru luna Noemvrie. Ministrul de război, generalul Ricotti, recomandă prezentarea imediat a numitului proiect și cu toate-că nu s'a luat o decisiune definitivă e probabil, că se va urma consiliul ministrului de război.

O sută de milioane.

Paris, 9 Iulie n. Vêduva baronului Hirsch a dăruit comitetului pentru emigrarea Ovrelor la Argentina suma de o sută de milioane franci.

Învingere antisemită.

Viena 9 Iulie n. În comuna Floridsdorf lângă Viena antisemiții au dobîndit o frumoasă majoritate în consiliul municipal.

Retragerea ministrului Bronsart.

Berlin 9 Iulie n. Motivul pentru care ministrul de război Bronsart voise a demisiona ar fi, cum se pretinde, în fapt, că împăratul nu voise nici măcar a ceti proiectul de re-

formă în privința administrației judiciare în armată.

Baratieri la Triest.

Triest, 9 Iulie. Vaporul companiei Lloyd „Cleopatra”, pe care după părerea generală trebuia să se afle generalul Baratieri, sosi aci la orele 1 și jumătate. O mulțime imensă aștepta debarcarea lui Baratieri.

Asigurarea căpitanului că Baratieri nu s'ar afla pe bord și refuzul de a primi scrisori destinate pentru Baratieri fură primite de popor cu mare neîncredere, care creștea mai mult prin faptul, că pasagerii „Cleopatriei” pretindeau a-l fi văzut în vapor. E probabil, că direcțiunea Lloydului dorește a înlesni descinderea discretă a generalului în Triest, mai cu seamă fiindcă la Roma circula șgomotul, că Italienii din Triest plănuiesc demonstrațiuni în contra lui. Ziarul „Piccolo” protestă zicînd, că un general ce s'a luptat fără noroc, dar' în mod eroic nu merită insulte.

Țarul la Paris.

Paris, 9 Iulie n. Se așteaptă aci pentru Septemvrie sosirea Țarului și a Țarevnei, cari vor petrece în Paris cîteva zile.

Desmintire.

Viena, 9 Iulie n. Din cercuri bine informate se află, că proiectul de logodnă al ducelui de Orleans cu Archiducesa Maria Dorothea, fiica Archiducelui Iosif, a fost abandonat.

Alegeri curate.

Sofia, 9 Iulie n. În ultima conferență a ministrilor Bulgariei, s'a acceptat un proiect relativ la măsurile de luat spre a împedca diferitele abuzuri la alegerile Sobraniei.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

București, 10 Iulie n. Comitetul albanez de aici a primit copia *Memorandumului*, adresat marelui vezir, care conține gravaminele neamurilor albaneze din imperiul turcesc. Afară de aceasta, accentuînd alipirea Albanezilor cătră Poartă, pune în vedere razimul de o putere străină, în cazul dacă plîngerile naționale n'ar fi îndeplinite.

Belgrad, 10 Iulie n. Ieri au plecat la Budapesta ambasadorul sîrbesc din Viena, domnul Simici și șeful de secțiune la ministerul de comerț Davicio, pentru a se consfătu cu guvernul ungar despre aplanarea conflictului provenit din cauza închiderii granițelor ungare porcilor din Sîrbia. În cercurile inițiate în cauză se speră, că pertractările vor avea rezultat bun pentru Sîrbia.

(Cum știu dinainte oficioșii, că „vor avea rezultat bun pentru Sîrbia?” Va se zică capitulare a grandomanilor.

Și cînd se va aplană conflictul cu poliția insultată pe vaporul unguresc?)

Ţîlîndarul zilei.

11 Iulie n. 1896.

Iulian: (†) SS. Ap. Petru și Pavel.

Gregorian: Piu Pap.

Soarele: răsare 4.11, apune 7.49 m.

Mătasa Henneberg

numai veritabilă, procurată direct din fabricele mele, — de coloare neagră, albă și alte colori, dela 35 cr. până la fl. 14.65 de metru — lucie, vîrgată, mostrată, damasturi etc. (circa 240 calități diferite și 2000 diferite colori, desine etc.) se expedează acasă direct liber de porto și contribuție. Cu încungirare mostrei. Porto duplu în Helveția.

Fabrica de mătasă G. Henneberg

[122] 24—51 (furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

Comandele se pot face și în limba românească.

Medicinae universae

Dr. P. Cioranu,

Medic pentru boale de femei, Accoucheur și medic

la băile din [1246] 10—15

FRANZENSBAD,

Stefanstrasse, „Villa Königshof”.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

BORSEC, în comitatul Ciuc, (Transilvania).

Scaldă de primul rang,

la înălțime de 900 de metri (2750 urme) în regiunea unui ne-străbătuț brădet secular, liber de organisme inferioare.

Factorii vindecători: climă de munte; aer avut în ozon; fântâni cu apă de beut, de compoziții chimice de fer și alte elemente vindecătoare; scaldă de apă rece cu conținut de acid carbonic; scaldă de mocirlă cu conținut de fer; scaldă cu apă caldă cu conținut de acid carbonic; scaldă cu frunză de brad; salon de cură de apă rece bine organizat; massage și cură cu electrisare.

Scaldă Borsec este recomandată din partea autorităților în medicină, atât din patrie cât și din străinătate pentru următoarele morbi: lipsa de sânge, morbi de stomac și de intestine, turburări în mistuire, tuse uscată la cei cu aplicare spre tuberculoză, scurpare de sânge, catar de plămâni și de gât, morbi de nervi, morbi femeiești, prea mare îngrășare, scrufală, reumă și drept mijloace de întărire.

Borsec este un loc excelent de distracție.

Nici o scaldă nu se poate mândri cu atâtea locuri de excursiune ca și Borsecul.

Începutul sezonului este 15 Iunie și finea la 15 Septembrie.

Călătoria la Borsec se efectuează prin „întreprinderea de caleașă”, a cărei comoditate sunt neprețuite și după contractul încheiat mai în urmă, circulează între Borsec și Reghinul-săseș și viceversa între Reghinul-săseș și Borsec cu cai schimbați în decurs de o zi. Căsele întreprinderii dela 1 Iunie până la 31 August (pe timpul sezonului principal) circulează pe fiecare zi chiar și dacă nu sunt masafiri. Dela 15-30 Iunie și dela 1-15 Septembrie de asemenea circulează căsele întreprinderii. Căsele (întregă sau câte un loc numai) se pot comanda înainte.

Adresa: Miklós Görög, Szász-Régen.

Prețurile de transport sunt tarificate.

Apă de Borsec pentru vin e pus în circulație în sticle umplute și închise prin mașini aacomodate spre acest scop, și așa apa este conservată așa cum e în izvor, fără să-și piardă din putere.

Comandele se fac pe adresa lui Lázár & Verzár în Brașov, ca singurii vânzători îndreptățiți, care efectuează grabnic și ieftin comande pentru alți vânzători.

Comande mai mici pentru singuratici efectuează și direcțiunea scadelor.

La toate recerșările răspunde grabnic și cu plăcere și serviriște cu deslușiri și prospecte de ori ce gen direcțiunea precum și dl Dr. Szilvassy János, medicul scadelor.

Stațiune postală și telegrafică în loc.

Borsec, luna Maiu 1896.

Direcțiunea scadelor și a întreprinderii.

[1554] 6-11

Oaspeților dela expoziția millenară le recomandăm pentru privire, frumoasa expoziție a Borsecului, încadrată în rame de nuc, ce se află expusă în pavilionul băilor.

Câștig lateral ușor

de mărci 3000 pe an își pot face persoane din ori-și-ce pătură socială, cari voesc să aibă ocupație în orele lor libere.

[1400] 4-

Oferte a se adresa la:

G. L. Daube & Co., Frankfurt a. M., sub cifra N. S. 316.

Prăvălia asociațiunii de consum

(Strada principală). În Faget. (Casele proprii).

Capital social 25.000 fl.

Se atrage deosebită luare aminte a onoratului public românesc, asupra prăvăliei noastre, bogat provezută cu tot felul de mărfuri și anume:

Băcănie.

Făina dela cele mai renumite mori din Bănat de toți numerii; zahăr I. Rafin, cafea, orz, urez, candituri, petrolu american, ape minerale, și tot felul de articli trebuincioși pentru hrană. Prețuri ieftine, marfă totdeauna proaspătă și serviciu surit solid.

FERĂRIE.

Asortat cu tot felul de recușite economice trebuincioase pentru casă și câmp, fere de plug, sape, fireze, lanțuri, vase pentru fier, cure de drot și de fer, coasă cu garanție de oțel, penți și drugi de fer, jante și tot felul de lumini de stearin și de ciară și seu, trebuincioase pentru casă și biserici etc.

Manufactură.

Tot felul de pânzuri (de Stiegl), zephiruri albe și colorate, bumbaceluri, damast pentru brodat, matasuri surah, mervilj și chine, stoffe pentru toilette și bluse, satan france, cretoane voile, stoffe pentru economi și econoame. Delenuri pentru toilette și blouse (Four Delen), perdele, tapeturi. Stafiruri pentru mirese, popoane de vară și cu vatta de Rouge, creton cachemir și saten. Bambac pentru țesut, urzit, stricant și brodat. Ață de cusut și croselat.

Confecțiune.

Vestimente (haine) bărbătești gata și pentru copii, păpuși bărbătești, femeiești și de copii. Palării de domni, dame și copii. Toilete de dame se primesc a le efectua gata, de stofă delen și saten.

GALANTERII.

Portmone, tabace și visitie, parfem, poudou brillantin de fabricat francez. Ace de păr (Schiltkrot), oglinzi etc.

LIBRĂRIE.

Tot felul de hârtie recușite de scris, cerneală, caiete de scris, tablă și cărți pentru școală etc.

Celarul (Podrum).

Vinurile cele mai bune din Ardeal, vechi și nouă, albe și roșii, rachiu de prune și drojdii, bere de Steirbruch albă și neagră, diferite liqu-ruri, cognac etc.

Măcelărie.

În toată ziua carne proaspătă de vită, porc, vițel, miel și berbec, untură, unsoare, slănină groasă și subțire, cârnărie și șoacă afumată etc.

Vânzarea se face în mic și mare.

Negutătorilor li-se dau mărfurile trebuincioase cu condițiuni foarte ușoare și prețuri de tot moderate.

[1632] 4-28

Direcțiunea.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Publicare de licitațiune.

În 19 Iulie st. n. a. c. la 2 ore p. m. se va ține în cancelaria subscrisului **licitațiune minuendă** pentru repararea bisericii gr.-cat. din **Orlat** (comit. Sibiuului).

Aceasta se aduce la cunoștința celor interesați cu adausul, că fiecare licitant e obligat a depune 10% în bani gata din suma de exclamare de 465 fl. v. a.

Doritorii de a licita sunt deci poțiti a se presenta în persoană, ear' oferrenții a-și înainta ofertele lor până la începerea licițațiunii verbale.

Preliminarul de spese și condițiunile speciale de reparare se află la ofi-iul parochial gr.-cat. din loc.

Orlat, 8 Iulie 1896.

Pentru comitetul bisericii gr.-cat.:

Dion. P. Decei,
preot gr. cat.

[1751] 1-1

Prăvălia „Benedek”

în Cetatea-de-Baltă.

(„Băcănie” etc., casele închiriate pe 10 ani în strada principală).

Este de vëndut din mână liberă, împreună cu licenția de benturi.

Doritorii de a o cumpăra au să se presente în fața locului până la 1 August a. c.

[1746] 2-3

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brode,
president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural de un gust și efect prea plăcut și binefăcător, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara (Segesvár) și Alba-Iulia:

la domnul **J. B. Misselbacher sen.**, în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul dela administrațiunea subsemnată.

[1739] 3-100

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

Josef György,

(comit. Hármszék). Bodok. (Transilvania).

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

se află de vëndare, cu preț de 20 cr. broșura

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de

Dr. N. D. cavaler de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vëndare

„POESII”
DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

Zacherlin

Efect miraculos! Omoară — ca nici un alt

mijloc — ori-ce insect, pentru-ce și este ca unic lăudat și căutat în lumea întreagă. Semnele lui sânt: 1. flaconul sigilat, 2. numele „ZACHERLIN”.

Se poate procura în Sibiu la domni:

Albert Kisch.	G. W. Grohmann.	Gustav Kessler.	Daniel Schön.
Julius Ballmann.	Gustav Gürtler.	Ludwig Kurowski.	Rudolf Schuster.
Johann Billes.	Ludwig Gürtler.	J. B. Misselbacher sen.	Josef Schwarz.
Wilhelm Frank.	Friedrich Homm.	J. C. Molnar, apot.	Carl Sebes.
Ludwig Fuchs.	Franz Jahn Söhne.	F. A. Reissenberger.	Georg Serfözü.
R. Gardik.			

În Mediaș la: Carl Breckner, Joh. Buresch jun., F. J. Guggenberger, Martin Schemmel.

Depozite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde se află afișate plcate despre Zacherlin.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împiegurarea, că vënd casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu prilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștiinșositatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele nouă cât și la reparaturi și deschideri voui face cele mai ieftine prețuri și voui executa în cel mai conștiinșos mod toate comandele, semnez în speranța unei clientele binevoitoare

[950] 12-

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericești și politice li-se acorda și plățirea în rate.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall,